

ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตที่มีต่อความสำเร็จ ในอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม

Effects of Quality Control Efficiency on Occupational Success of Organic Rice Farmers in Mahasarakham Province

เอกลักษณ์ ศรีวรรณ¹, นิติพงษ์ ส่งศรีโรจน์², สุธีรา พ่วงพรพิทักษ์³

Akkalak Sriwana¹, Nitipong Songsriroch², Suteera Puangpronpitag³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตที่มีต่อความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นอัตราการที่ร้อยละ 100 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต ด้านทำเลที่ตั้งมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในอาชีพโดยรวม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการเงิน และด้านความก้าวหน้า 2) ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในอาชีพโดยรวม ด้านการทำงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการเงิน 3) ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตด้านการดูแลรักษา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในอาชีพโดยรวม ด้านการทำงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการเงิน และด้านความก้าวหน้า ดังนั้น เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์จึงควรนำเอาข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดการควบคุมคุณภาพการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การปลูกข้าวอินทรีย์มีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจและสร้างผลกำไรที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต, ความสำเร็จในอาชีพ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student of Economics Program, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} Lecturer, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The purpose of this research is to test effects of quality control efficiency on occupational success of the organic rice farming profession in Mahasarakham Province. Questionnaires were used as a tool to collect data. There were 103 questionnaires which were answered completely at the rate of 100 percent. The findings revealed that 1) Quality control efficiency of location positively affected and related to occupational success in general: namely, interpersonal, financial, and hierarchical factors. 2) Quality control efficiency of natural resources positively affected and related to occupational success in general namely, job interpersonalities, and financial factors. 3) Quality control efficiency of maintenance positively affected and related to occupational success in general: namely, job, function, interpersonal, financial, and hierarchical factors. Therefore, organic rice farmers should take information gained from this research to apply for quality control programs for organic rice farmers in order to relate to rapidly changing situations. This will increase growing organic rice efficiency and competitive competency which finally leads to the customers' satisfaction and builds sustainable profits.

Keywords: Quality Control Efficiency, Occupational Success

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่สำคัญอีกประเทศหนึ่งของโลกเนื่องจากความสมบูรณ์ของสภาพพื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นทั้งอาหารและยาจึงเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลกว่าประเทศไทยเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของโลก (กรมส่งเสริมการเกษตร. 2543) โดยข้าวเป็นพืชอาหารที่สำคัญชนิดหนึ่งของโลก โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียที่นิยมรับประทานข้าวเป็นอาหารประจำวันมากกว่าในภูมิภาคอื่น ๆ ของโลก การผลิตบริโภคและการค้าข้าวส่วนใหญ่จึงกระจุกตัวอยู่ในทวีปเอเชีย แต่ข้าวที่ผลิตได้ส่วนใหญ่จะใช้ในการบริโภคภายในประเทศ ทำให้มีข้าวเพียงร้อยละ 6 เท่านั้นที่เข้าสู่ตลาดการค้าข้าวระหว่างประเทศโดยประเทศที่มีบทบาทมากที่สุดในการส่งออกข้าว คือ ประเทศไทย รองลงมาคือ อินเดีย เวียดนาม จีนและพม่า ตามลำดับ โดยไทยส่งออกข้าวปีละประมาณ

7 ล้านตัน เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 30 ของการส่งออกข้าวทั้งหมดทั่วโลก (อรชума หุ้มไหม. 2555: เว็บไซต์) ดังนั้นประชากรส่วนใหญ่ในประเทศจึงประกอบอาชีพเกษตรกร โดยที่ประชากรประกอบอาชีพเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ ซึ่งในปัจจุบันมีความต้องการใช้บริโภคข้าวอินทรีย์ทั้งภายในประเทศ และส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นข้าวอินทรีย์จึงกลายเป็นรัฐพืชเศรษฐกิจที่เป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญต่อชีวิตคนไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของผู้ผลิตโดยปัจจุบันประเทศไทยมีศักยภาพการผลิตข้าวอินทรีย์สูงมาก เพราะมีพื้นที่นา ทรัพยากรน้ำ และปัจจัยแวดล้อมทั่วไปเหมาะแก่การทำนา มีความหลากหลายของพันธุ์ข้าวที่ปลูก เกษตรกรไทยคุ้นเคยกับการผลิตข้าวมาหลายศตวรรษ การผลิตข้าวของประเทศไทยในสมัยก่อนเป็นระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ เพราะไม่มีการใช้สารเคมีสังเคราะห์ ต่อมาในปัจจุบันถึงแม้จะมีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีต่าง ๆ ใน

นาข้าวแต่มีใช้ในปริมาณน้อย และมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิตข้าวอินทรีย์ในภูมิภาคต่าง ๆ จากปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ความพร้อมในด้านทรัพยากรบุคคล และเทคโนโลยีที่เหมาะสมการผลิตข้าวอินทรีย์ที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นถึงศักยภาพข้าวอินทรีย์ในประเทศไทย เพื่อเป็นทางเลือกของเกษตรกร นอกจากผลิตเพื่อส่งออกจำหน่ายนำเงินตราเข้าประเทศแล้ว ยังสามารถขยายการผลิตเพื่อใช้บริโภคภายในประเทศ เพื่อสุขอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทยรวมถึงการลดปัญหามลพิษที่กำลังประสบอยู่ในภาวะในปัจจุบันนี้อีกด้วย (กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2554 : เว็บไซต์)

ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต (Quality Control Efficiency) เกษตรกรต้องทำการควบคุมทั้งด้านกระบวนการผลิตซึ่งรวมถึงการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้ผลผลิตมากที่สุดการจัดการด้านการลงทุนเพื่อหวังผลตอบแทนระหว่างต้นทุนของปัจจัยการผลิตและรายรับ การจัดการด้านการเงินเพื่อให้เกษตรกรอยู่รอดไม่ประสบปัญหาทางการเงินหรือล้มละลาย และการจัดการด้านความเสี่ยงเพื่อต่อสู้และควบคุมสถานการณ์เสี่ยงซึ่งส่งผลต่อความแปรปรวนของกำไรซึ่ง สามารถวัดได้จากด้านทำเลที่ตั้ง (Location) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ด้านการดูแลรักษา (Maintenance) และด้านการจัดเก็บและขนส่งผลผลิต (Storage and Transportation Product) (สุวิมล กิจดิพิบูล. 2544 : 10) โดยการควบคุมคุณภาพการผลิตจะส่งผลให้เกษตรกรมุ่งสู่ความสำเร็จในอาชีพผ่านการประเมินผลการทำงานของธุรกิจเกษตรสามารถวัดได้จากความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกร ซึ่งจะเป็สิ่งทีสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกร ทำให้เกษตรกรเกิดความทุ่มเทเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย มีความตั้งใจมุ่งมั่น เพียรพยายามในการปฏิบัติเพื่อความสำเร็จ และสร้างความพึงพอใจให้กับเกษตรกร (นภดล คำเต็ม. 2545 : 20)

ความสำเร็จในอาชีพ (Occupational Success) เป็นปัจจัยที่อาจจูงใจให้คนในท้องถิ่นประกอบอาชีพเกษตรเพิ่มมากขึ้น เกิดการจ้างแรงงานภายในท้องถิ่น และอาจลดปัญหาความยากจนของคนท้องถิ่นซึ่งเป็นปัญหาหลักจนเกิดการย้ายถิ่นฐานที่เข้าทำงานในเขตเมือง ความสำเร็จในอาชีพวัดได้จาก ความสำเร็จด้านการทำงาน (Job Success) ความสำเร็จด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Success) ความสำเร็จด้านการเงิน (Financial Success) และความสำเร็จด้านความก้าวหน้า (Hierarchical Success) (พิชญา พิมพ์โคตร. 2555 : 23) ซึ่งเกษตรกรจะประสบความสำเร็จในอาชีพได้ เกษตรกรที่ผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อการค้าจะต้องมีการควบคุมคุณภาพการผลิต ด้านทำเลที่ตั้ง และอุปกรณ์การผลิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการดูแลรักษา ด้านการจัดเก็บและขนส่งผลผลิต (สุวิมล กิจดิพิบูล. 2544 : 10)

ธุรกิจเกษตรนับว่ามีความสำคัญกับสังคมมาก ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่มีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยเรานั้นประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งย่อมมีการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันตามบทบาทของตนเอง ตั้งแต่องค์การระดับท้องถิ่น ไร่นา จนถึงขนาดองค์กรใหญ่ และองค์กรธุรกิจที่ทำการค้าระหว่างประเทศ โดยธุรกิจเกษตรจะสนองความต้องการของมวลมนุษย์ ก่อให้เกิดการว่าจ้างแรงงาน ก่อให้เกิดการแบ่งงานกันทำ ก่อให้เกิดการแข่งขัน ก่อให้เกิดรายได้และภาษีอากร ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า สร้างความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และช่วยยกระดับค่าครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้นซึ่งความสำคัญขอธุรกิจเกษตรดังกล่าว มีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจ และสังคม นั่นคือถ้าคนมีฐานะทางเศรษฐกิจ มีความอยู่ดีกินดี สังคมจะดีด้วย (พิชญา พิมพ์โคตร. 2555 : 2) ซึ่งในการบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร เกษตรกรจะต้องมีการวางแผนการผลิตร่วมกันเพื่อให้มีปริมาณ

ผลผลิตออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ มีการจัดการด้านการจำหน่าย และการจัดการด้านปัจจัยการผลิต (สำนักงานส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร. 2550 : เว็บไซต์)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตที่มีต่อความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตมีผลกระทบต่อความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์หรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์ในการ

พัฒนาปรับปรุงการควบคุมกระบวนการผลิตที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางให้เกษตรกรนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ระเบียบการดำเนินงาน อีกทั้ง ยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและกำหนดนโยบายในการพัฒนาภาคการเกษตรต่อไป

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ การควบคุมกิจกรรมการผลิตได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผลิตภัณฑ์ของธุรกิจหลักและหลักกล้าในประเทศไทย จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตและความสำเร็จในอาชีพ

1. ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต (Quality Control Efficiency) หมายถึง การใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และให้เป็นทีพอใจแก่ความต้องการของลูกค้า ความหมายของทรัพยากรในที่นี้รวมหมายถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิต เช่น เครื่องจักร และอุปกรณ์ แรงงานและวัตถุดิบ ให้บรรลุตามเป้าหมาย ประกอบด้วย

1.1 ด้านทำเลที่ตั้ง (Location) หมายถึง การจัดหาหรือสรรหาสถานที่สำหรับประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับการเพาะปลูกข้าวอินทรีย์ให้

มีประสิทธิภาพสูงสุด
 1.2 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) หมายถึง การควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ซึ่งเกษตรกรสามารถควบคุมและนำทรัพยากรเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเพาะปลูกข้าวอินทรีย์ได้

1.3 ด้านการดูแลรักษา (Maintenance) หมายถึง การดูแลรักษาต้นข้าวในนา ตั้งแต่ปลูกไปจนถึงเก็บเกี่ยว ทั้งยังต้องควบคุมวัชพืชและศัตรูพืชการปลูกข้าวในแต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันไปตามสภาพของดินฟ้าอากาศ และสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ

ในแหล่งที่ต้องอาศัยน้ำจากฝนเพียงอย่างเดียว ก็ต้องกะระยะเวลาการปลูกข้าวให้เหมาะสมกับช่วงที่มีฝนตกสม่ำเสมอ

1.4 ด้านการจัดเก็บและขนส่งผลผลิต (Storage and Transportation Product) หมายถึง เมล็ดข้าวที่จะเก็บไว้ทำพันธุ์ ต้องแยกจากเมล็ดข้าวบริโภค โดยอาจบรรจุกระสอบ มีป้ายบอกวันบรรจุ และชื่อพันธุ์แยกไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งในยุ้งฉาง เพื่อสะดวกในการขนย้ายไปปลูก ก่อนนำข้าวเข้าเก็บรักษา ควรตรวจสอบยุ้งฉางทุกครั้ง ทั้งเรื่องความสะอาดและสภาพของยุ้งฉาง ซึ่งอาจมีร่องรอยของหนูกัดแทะจนทำให้ไม่สามารถรอดเข้าไปจิกกินข้าวได้ หนูหรือร่องต่าง ๆ ที่ปิดไม่สนิทเหล่านี้ต้องได้รับการซ่อมแซมให้เรียบร้อยก่อน การขนส่งผลผลิตจะมีทั้งการขนส่งเองของเกษตรกร และการเข้ามารับซื้อสินค้าของพ่อค้า

2. ความสำเร็จในอาชีพ สามารถวัดได้จากความรู้สึภายในหรือความเป็นความสำเร็จในอาชีพเชิงอัตนัยใน 4 ด้านดังนี้คือ

2.1 ด้านการงาน (Job) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณมีความรับผิดชอบอดทนในการปฏิบัติงาน ได้รับข้อมูลป้อนกลับทางบวก ได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ได้ทำงานที่ชอบทั้งมีความสุขในการปฏิบัติงาน

2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณได้รับความนับถือ เชื่อมั่นและยอมรับจากผู้ร่วมงาน รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานด้วย

2.3 ด้านการเงิน (Financial) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณได้รับผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม เหมาะกับผลงานเมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถ ความรู้ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและมีค่าตอบแทนอยู่ในระดับที่พึงพอใจตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

2.4 ด้านความก้าวหน้า (Hierarchical)

หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณมีความพึงพอใจกับตำแหน่งที่ได้รับรวมทั้งค้ำค่ากับการทำงาน การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นตามที่ตนตั้งเป้าหมายในอาชีพไว้

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. กระบวนการและวิธีการเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ในกระบวนการเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนั้น ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 103 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม, 2555)

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านทำเลที่ตั้ง ประกอบด้วย 3 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการควบคุมพื้นที่ในการปลูกข้าวอินทรีย์ให้เป็นไปตามระยะเวลา 2) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ในการปลูกข้าวอินทรีย์ 3) ด้านการดูแลรักษา ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการดูแลรักษาต้นข้าวในนา ตั้งแต่ปลูกไปจนถึงเก็บเกี่ยว ทั้งยังต้องควบคุมวัชพืชและศัตรูพืชการปลูกข้าวใน 4) ด้านการจัดเก็บและขนส่งผลผลิต ประกอบด้วย 3 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการติดตามการจัดเก็บ ขนส่งผลผลิตให้เป็นไปตามแผนอย่างเคร่งครัด

ความสำเร็จในอาชีพ เป็นตัวแปรตาม ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการทำงาน ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความรับผิดชอบอดทนในการปฏิบัติงาน 2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณ

ตนเองได้รับความนับถือ เชื่อมั่นและยอมรับจากผู้ร่วมงาน 3) ด้านการเงิน ประกอบด้วย 4 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณเองได้รับผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม เหมาะกับผลงานเมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถ ความรู้ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและมีค่าตอบแทนอยู่ในระดับที่พึงพอใจตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ 4) ด้านความก้าวหน้าประกอบด้วย 3 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามมาตรฐานที่ธุรกิจได้กำหนดไว้ รวมไปถึงมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด

3. ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.373-0.858 ความสำเร็จในอาชีพ มีค่า

อำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.407-0.775 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.753-0.875 ส่วนความสำเร็จในอาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.673-0.834

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณทดสอบผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตที่มีต่อความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเขียนเป็นสมการดังนี้

$$\text{สมการ Occupational Success} = \beta_0 + \beta_1 \text{ JOB} + \beta_2 \text{ INT} + \beta_3 \text{ FIN} + \beta_4 \text{ HAC} + \varepsilon$$

ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตกับความสำเร็จในอาชีพ โดยรวมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม

ตัวแปร	OPS	LOC	NRS	MTN	STP	VIFs
\bar{X}	3.77	3.69	3.83	3.76	4.32	
S.D.	0.50	0.74	0.71	0.66	0.58	
OPS	-	0.618*	0.630*	0.661*	0.478*	
LOC		-	0.622*	0.502*	0.321*	1.773
NRS			-	0.497*	0.427*	1.853
MTN				-	0.487*	1.636
STP					-	1.394

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพ

การผลิต มีค่าตั้งแต่ 1.394 - 1.853 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่ทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black. 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตกับความสำเร็จในอาชีพโดยรวม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดมหาสารคาม

ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต	ความสำเร็จในอาชีพโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.039	0.260	3.998	0.000*
ด้านทำเลที่ตั้ง	0.166	0.057	2.904	0.005*
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	0.175	0.061	2.866	0.005*
ด้านการดูแลรักษา	0.267	0.061	4.347	0.000*
ด้านการจัดเก็บและขนส่งผลผลิต	0.103	0.065	1.596	0.114

F = 36.914 p = 0.000 AdjR² = 0.585

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต ด้านทำเลที่ตั้ง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านการดูแลรักษา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพโดยรวม เนื่องจากเกษตรกรมีการจัดหาหรือสรรหาสถานที่สำหรับการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับการเพาะปลูกข้าวอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยพื้นที่ที่ใช้ในการในการปลูกข้าวอินทรีย์จะต้องมีการตรวจหาสารตกค้างในดินและน้ำ อยู่ห่างจากพื้นที่ที่มีการใช้สารเคมีและมีการบำรุงรักษาที่ดินในการผลิตข้าวอินทรีย์ที่อุดมสมบูรณ์อยู่เสมอ ซึ่งเกษตรกรก็จะได้รับผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรมและเหมาะสมกับผลผลิตที่ได้เมื่อเทียบกับความรู้ความสามารถของเกษตรกรในการควบคุมคุณภาพการผลิตเพราะ

มีผลผลิตหรือค่าตอบแทนอยู่ในระดับที่พึงพอใจตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เกษตรกรก็พึงพอใจกับผลงานหรือผลผลิตที่คุ้มค่ากับการปลูกข้าวอินทรีย์และการเพิ่มปริมาณผลผลิตตามที่ตนตั้งเป้าหมายในอาชีพไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กองแก้ว อินทวงศ์ (2553 : 74) พบว่า ทำเลที่ตั้งของการปลูกข้าวอินทรีย์ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนแรงงานในครัวเรือน ต้นทุนในการผลิต ประสิทธิภาพในการปลูกข้าวอินทรีย์และรายได้จากการขายข้าวอินทรีย์ ผู้ที่มีทำเลที่ตั้งในการปลูกข้าวอินทรีย์ที่ดีมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานการปลูกข้าวอินทรีย์มากกว่าผู้ที่มีทำเลที่ตั้งในการปลูกข้าวอินทรีย์ที่ไม่ค่อยดี ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าเป็นผู้ที่ได้ผ่านการรับรองให้เป็นนาอินทรีย์แล้ว ประกอบกับการมีจำนวนแรงงานใน

ครัวเรือนมากก็จะปฏิบัติตามมาตรฐานการปลูกข้าวอินทรีย์ได้ง่ายกว่าผู้ที่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนน้อย และเมื่อมีรายได้จากการขายข้าวอินทรีย์มากเกษตรกรจะเห็นถึงความสำคัญของการผลิตข้าวอินทรีย์ และพยายามปฏิบัติตามมาตรฐานของการปลูกข้าวอินทรีย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา นีระ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพของการใช้ธาตุอาหารของข้าวอินทรีย์ชาว 105 มีการใส่ฟางข้าวร่วมกับการปลูกถั่วพุ่มก่อนหน้าช่วยให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เพราะการใส่ฟางกับปลูกถั่วพุ่มก่อนหน้า มีแนวโน้มให้ผลผลิตเมล็ดดี จำนวนเมล็ดและน้ำหนักฟางและซังต่อตารางเมตรมากขึ้น และการปลูกถั่วพุ่มก่อนการทำนามีผลทำให้ผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกอัตราการใส่ฟาง แสดงว่าการใส่ฟางและปลูกพืชตระกูลถั่วช่วยเพิ่มการเติบโตและผลผลิตเพิ่มขึ้น จะให้ความสนใจและชี้แจงกับผู้ร่วมโครงการให้ชัดเจนเกี่ยวกับหลักปฏิบัติในการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ พลธานี (2550 : 11) พบว่า การจัดการต่อซังข้าวโดยการไถกลบลงสู่ดินหลังเก็บเกี่ยวร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอกและสารย่อยสลายวัตถุอินทรีย์ได้ผลผลิตข้าวสูงสุด แต่ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับการไถกลบต่อซังร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอก โดยผลผลิตข้าวเพิ่มเป็น 74% และ 55% เมื่อเปรียบเทียบกับการไถกลบต่อซังอย่างเดียว ดังนั้นการผลิตข้าวอินทรีย์จึงควรมีการใส่ปุ๋ยคอกเมื่อมีการไถกลบต่อซัง หรือใส่ปุ๋ยคอกและสารย่อยสลายวัตถุอินทรีย์ได้แก่ พด. 2 เพื่อเร่งการย่อยสลายปลดปล่อยธาตุอาหารสู่ดินเป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของข้าวเร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต และประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปศึกษาประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิตและความสำเร็จในอาชีพในจังหวัดอื่นเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของเกษตรกร แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการส่งเสริมให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในอาชีพและมีประสิทธิภาพในการควบคุมคุณภาพการผลิต และสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้ตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์จึงควรนำเอาข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดการควบคุมคุณภาพการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การปลูกข้าวอินทรีย์มีประสิทธิภาพและช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน ทำให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจและสร้างผลกำไรที่ยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

ประสิทธิภาพการควบคุมคุณภาพการผลิต ด้านทำเลที่ตั้ง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านการดูแลรักษา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพโดยรวม ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปกำหนดการวางแผนการควบคุมคุณภาพการผลิตการผลิตของเกษตรกรให้สามารถผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีคุณภาพได้ และสามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้บริโภคที่ยั่งยืนจากการผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2555) *องค์ความรู้เรื่องข้าว*. ค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.brrd.in.th/rkb/organic%20rice/index.php.htm>.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2543) *เกษตรอินทรีย์*. ค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.doae.go.th/page/homepage>.
- กองแก้ว อินทวงศ์. (2553) *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปลูกข้าวอินทรีย์ ของเกษตรกรในอำเภอสังขทอง นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว*. วิทยานิพนธ์. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภดล คำเต็ม. (2545) *รายงานการวิจัยเรื่องผลของการใช้ไอโซนต่อการลดจำนวนเชื้อโรคในอ่างล้างแผลผู้ป่วยในหอผู้ป่วยไฟไหม้น้ำร้อนลวกโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ ประสงค์.
- ปรีชา นีระ. (2546) *รายงานการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 :ศึกษาประสิทธิภาพการใช้ธาตุอาหารต่อผลผลิตของข้าวอินทรีย์ขาวดอกมะลิ 105*. งานวิจัย. คณะเกษตรศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชญา พิมพ์โคตร. (2555) *ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มที่มีต่อความสำเร็จในอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกพืชผักปลอดสารพิษในจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์. ศ.ม. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร. (2550) *หลักการผลิตข้าวอินทรีย์*. ค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2555. จาก <http://www.kasetorganic.com>.
- สุวิมล กิรติพิบูล. (2544) *GMPระบบการจัดการและควบคุมการผลิตอาหารให้ปลอดภัย*. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- อนันต์ พลธานี. (2550) *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการต่อซังข้าวคืนสู่ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์*. งานวิจัย คณะเกษตรศาสตร์ ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรชума หุ้มใหม่. (2555) *Rice Ornchuma*. ค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2555. จาก <http://riceornchuma.blogspot.com>.
- Black, K. (2006) *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. 4thed. USA John Wiley & Sons.